

Windpark Holtum-Noord B.V.
Postbus 10087
8000 GB Zwolle

Ons kenmerk DOC-00077548
Zaaknummer 2020-201027
Bijlage(n) -

Maastricht 27 juli 2020
Verzonden 27 juli 2020

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

1 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 23 januari 2020 een aanvraag om ontheffing van de verbodsbepalingen als bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van Windpark Holtum-Noord B.V. Er wordt ontheffing gevraagd voor het (voorwaardelijk) opzettelijk doden van meerdere beschermde soorten ten gevolge van het bouwen en het exploiteren van een windpark van 3 windturbines, gelegen aan de Industrieweg ongenummerd, Trierveldweg ongenummerd en Halve Maanweg ongenummerd te Born. Kadastraal bekend onder BOR00 H 986, BOR00 H 1326, BOR00 H 1553.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2020-201027.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

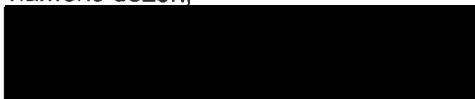
- aan Windpark Holtum-Noord B.V. ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de bouw en het in werking hebben van een windpark van 3 windturbines, gelegen aan de Industrieweg ongenummerd, Trierveldweg ongenummerd en Halve Maanweg ongenummerd te Born. Kadastraal bekend onder BOR00 H 986, BOR00 H 1326, BOR00 H 1553.
- dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
  - het opzettelijk doden van de exemplaren van de in de onderstaande tabel opgenomen vleermuissoort, artikel 3.5, lid 1, Wnb:

Gewone dwergvleermuis

  - het opzettelijk doden van exemplaren van de in onderstaande tabel genoemde 50 Vogelrichtlijnsoorten, artikel 3.1, lid 1, Wnb:

Brandgans	Turkse Tortel	Ransuil	Huiszwaluw	Koperwiek
Grauwe gans	Gierzwaluw	Torenavalk	Tjiftjaf	Roodborst
Toendrarietgans	Meerkoet	Ekster	Zwartkop	Zwarte roodstaart
Tafeleend	Blauwe reiger	Gaai	Grasmus	Heggenmus
Krakeend	Aalscholver	Roek	Bosrietzanger	Vink
Smient	Kievit	Zwarte Kraai	Boomklever	Groenling
Wilde eend	Kokmeeuw	Pimpelmees	Boomkruiper	Kneu
Wintertaling	Stormmeeuw	Koolmees	Winterkoning	Putter
Fuut	Zilvermeeuw	Oeverzwaluw	Merel	Sijs
Houtduif	Buizerd	Boerenzwaluw	Kramsvogel	Geelgors

3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat de ontheffing wordt verleend voor de periode 1 januari 2021 tot 31 december 2046;
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 23 januari 2020 uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

1.1 Afschriften

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:
Gemeente Sittard-Geleen, Postbus 18, 6130 AA Sittard

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager. Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts ten aanzien van de onder hoofdstuk 1 genoemde verbodsbepalingen en soorten verleend voor de plaatsing en het in werking hebben van 3 windturbines.
2. De windmolens dienen te voldoen aan de volgende maatvoering:
  - De rotordiameter mag maximaal 150 meter te zijn;
  - de ashoogte mag maximaal 125 meter zijn;
  - de tiphoogte mag maximaal 200 meter zijn.
3. De ruimte tussen de windmolens bedraagt minimaal 500 meter.
4. De ontheffing ziet niet op de ontmanteling van de turbines.
5. De ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
6. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het projectgebied aan de Industrieweg ongenummerd, Trierveldweg ongenummerd en Halve Maanweg ongenummerd te Born. Kadastraal bekend onder BOR00 H 986, BOR00 H 1326, BOR00 H 1553., één en ander zoals is weergegeven op bladzijde 1, figuur 1:1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport van 19 december 2019.
7. Tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
8. De ontheffinghouder dient de start van de werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen voor die tijd digitaal bij ons te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Wet natuurbescherming, beschermde soorten, ontheffing).

Specifiek

- 9a Alvorens één of meer windturbines in gebruik mogen worden genomen, dient door ons college goedkeuring te zijn verleend aan een monitoringsplan om het aantal aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen te monitoren. Dit monitoringsplan dient ten minste drie maanden voor de ingebruikname van de eerste windturbine bij ons college te zijn ingediend via de Berichtenbox voor bedrijven: <https://mijn.overheid.nl/berichtenbox/inbox/> en dient in ieder geval te bevatten de specificatie, de onderbouwing van de zoekintensiteit en de periode waarin monitoring plaatsvindt naar slachtoffers onder vogels en vleermuizen als gevolg van de in gebruik genomen windturbine(s).
- 9b Tevens dient het monitoringsplan te voorzien in een jaarlijkse monitoringsrapportage aan ons college. Deze monitoringsrapportage dient jaarlijks voor 1 maart van het jaar, volgend op het jaar waarop de rapportage betrekking heeft via de Berichtenbox voor bedrijven bij ons college te zijn ingediend. In de monitoringsrapportage dient in ieder geval vermeld te worden:
  - het verwachte aantal slachtoffers per soort onder vogels en vleermuizen, zoals aangegeven in de aanvraag;
  - het aantal daadwerkelijk aangetroffen slachtoffers onder vogels en vleermuizen, een beoordeling van dat aantal afgezet tegen het aantal verwachte slachtoffers onder vogels

- en vleermuizen en de verhouding van de daadwerkelijk aangetroffen vogelslachtoffers ten opzichte van de 1% ORNIS mortaliteitsnorm;
- de eventueel voorgestelde aanvullende maatregelen om slachtoffers onder vogels en vleermuizen te beperken.
10. Vanaf de ingebruikname van de eerste windturbine dient uitvoering te worden gegeven aan het monitoringsplan (incl. de daarin voorziene monitoringsrapportage), zoals dat door ons college is goedgekeurd en aan de eventueel daarbij door ons gestelde nadere eisen. Eventuele wijzigingen ten opzichte daarvan dienen schriftelijk ter goedkeuring aan ons college te worden voorgelegd en mogen enkel worden uitgevoerd, nadat daaraan door ons college goedkeuring is verleend.
  11. Naar aanleiding van een ontvangen monitoringsrapportage kan ons college besluiten om aanvullende voorschriften te verbinden aan de ontheffing of bestaande voorschriften aan te passen dan wel in te trekken en/of nadere eisen stellen aan het monitoringsplan (incl. de daarin voorziene monitoringsrapportage). Worden door ons college nadere eisen gesteld aan het monitoringsplan (incl. de daarin voorziene monitoringsrapportage), dan dient aan deze eisen per direct uitvoering te worden gegeven.
  12. Indien een ontvangen monitoringsrapportage naar ons oordeel aanleiding kan geven tot het nemen van aanvullende mitigerende maatregelen of een versoepeling van de stilstandvoorziening voor vogels of vleermuizen, dan dient op ons verzoek binnen een daarbij te stellen termijn een aanvullend mitigatieplan ter goedkeuring bij ons college te worden ingediend via de Berichtenbox voor bedrijven. Aan een aanvullend mitigatieplan dient uitvoering te worden gegeven, zoals dat door ons college is goedgekeurd en aan de eventueel daarbij door ons gestelde nadere eisen.
  13. Indien tenminste 5 jaar uitvoering is gegeven aan het monitoringsplan, zoals dat door ons college is goedgekeurd en aan de eventueel in dit verband door ons gestelde nadere eisen, en uit de jaarlijks ingediende monitoringsrapportages blijkt dat het aantal daadwerkelijk aangetroffen slachtoffers onder vogels en vleermuizen niet in negatieve zin afwijkt van het verwachte aantal slachtoffers onder vogels en vleermuizen, kan de ontheffinghouder ons college verzoeken om de voorgeschreven verplichting om uitvoering te geven aan het monitoringsplan op te schorten. Indien daar naar ons oordeel aanleiding toe bestaat, kan ons college bepalen dat vanaf een daarbij te noemen datum opnieuw uitvoering dient te worden gegeven aan het monitoringsplan, zoals dat door ons college is goedgekeurd en aan de eventueel in dit verband door ons gestelde nadere eisen.
  14. Bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode van vogels (circa 15 februari - 15 augustus), tenzij voorafgaand aan deze periode wordt aangevangen met de werkzaamheden en deze op de specifieke werklocatie zonder onderbreking worden voortgezet, danwel op aanwijzing van een deskundige andere maatregelen worden getroffen om het broeden van vogels te voorkomen.
  15. Bij aanwezigheid van een broedgeval van een vogel binnen de verstorende invloedssfeer van de bouwwerkzaamheden worden de activiteiten onmiddellijk gestaakt en neemt de ontheffinghouder contact op met de provincie Limburg, cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, via telefoonnummer 043 - 389 7910.

16. Overdracht van deze ontheffing aan een rechtsopvolger wordt aan de provincie Limburg gemeld via postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van zaaknummer 2020-201027.

Overige

17. De werkzaamheden, conform bovengenoemde voorschriften, worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
  - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
  - b. of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
  - c. of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
  - d. of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;
  - e. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
  - f. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 23 januari 2020 heeft Windpark Holtum-Noord B.V. een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk doden van exemplaren van de in hoofdstuk 1 genoemde 50 Vogelrichtlijnsoorten, artikel 3.1, lid 1, Wnb;
- het opzettelijk doden van de in hoofdstuk 1 genoemde vleermuissoort, artikel 3.5, lid 1, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing soortenbescherming;
- Ecologische Quickscan (9 oktober 2019, kenmerk: BF3268WATNY003F03);
- Aeriusberekening met kenmerk RZPcBcRbC6SB;
- Rapportage Vleermuisonderzoek geplande windmolens Holtum-Roosteren, inclusief effecten op vliegroutes van vogels (ons kenmerk: 18-331);
- Memo effecten windmolens Holtum-Noord op vleermuizen, kenmerk: BF3268WATNT001F02;
- Memo aanvaringssslachtoffers onder vogels voor Windpark Holtum-Noord, kenmerk: BF3268WATNT190418519;
- Aanvaringsgevoelige vogelslachtoffers;
- M.e.r. beoordeling WP Holtum-Noord, kenmerk: BF3268TPRP1912191348.

De aanvraag om ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 25 jaar (1 januari 2021 tot 31 december 2046).

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Op een aanvraag om ontheffing wordt op grond van artikel 5.1, lid 1, Wnb in beginsel binnen dertien weken na de datum van ontvangst beslist. Ingevolge artikel 5.1, lid 2, Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite van de provincie Limburg, www.limburg.nl

3.4 Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit, kunt u contact opnemen met de heer T. Beijers, e-mail tjg.beijers@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd ('Vogelrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.1, alsmede voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten ('Habitatrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten ('andere soorten'). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (§ 3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (§ 3.2)

4.1 Beschermingsregimes Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten

Op 23 januari 2020 hebben wij ontvangen van Windpark Holtum-Noord B.V. een aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.1, lid 1, Wnb opgenomen verbod om exemplaren van de in hoofdstuk 1 genoemde 50 Vogelrichtlijnsoorten opzettelijk te doden. Daarnaast ziet de aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.5, lid 1, Wnb opgenomen verbod op het opzettelijk doden van de in hoofdstuk 1 genoemde vleermuissoort.

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.3, lid 4, Wnb en 3.8, lid 5, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

ENGIE is voornemens een windpark te realiseren langs het Julianakanaal op het bedrijventerrein Holtum-Noord in de gemeente Sittard-Geleen. Het betreft een windpark met 3 windturbines met bijbehorende voorzieningen. De initiatiefnemer van het windpark wil een bijdrage leveren aan het behalen van de duurzame energiedoelstellingen en daarmee ook een reductie van de CO₂-emissie realiseren.

Het initiatief voor Windpark Holtum-Noord B.V. is gericht op de ontwikkeling van een windpark bestaande uit 3 windturbines aan de Industrierweg te Born. Het voorgenomen plan omvat het realiseren van 3 windturbines met een totaal vermogen van circa 12 MW.

Deze 3 windturbines worden aangevraagd binnen een bepaalde bandbreedte. De bandbreedte omvat:

- Een as hoogte van minimaal 120 meter en maximaal 125 meter;
- En rotordiameter van minimaal 130 en maximaal 150 meter;
- Een tiphoogte van minimaal 185 en maximaal 200 meter.

Het plangebied en de beoogde windturbines zijn weergegeven in onderstaande figuur 1.1.

4.3 50 Vogelrichtlijnsoorten en 1 Habitatrichtlijnsoort

4.3.1 Andere bevestigende oplossing

De Europese Richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn 2009/28/EG) verplicht Nederland om in 2020 14 procent van het totale bruto eindverbruik aan energie afkomstig te laten zijn uit hernieuwbare bronnen, oftewel duurzame energie. Deze Europese verplichting is de basis voor het rijksbeleid ten aanzien van de opwekking en de toepassing van windenergie (zie hiervoor onder 4.3.2). Voor windenergie bestaan weliswaar alternatieven zoals zonne-energie en biomassa, maar om de bindende doelstellingen uit de Richtlijn hernieuwbare energie te behalen is de opschaling van al deze energievormen nodig. Windenergie heeft bovendien diverse voordelen, zoals een relatief gering ruimtebeslag, een multifunctioneel gebruik van de ruimte en een gunstige kostprijs.

Het Rijk en de provincies hebben een akkoord gesloten over het realiseren van 6000 MW operationeel vermogen uit wind in het jaar 2020 en de uitwerking vastgelegd in de Structuurvisie Windenergie op land (2014). De structuurvisie wijst op basis van landschappelijke en natuurlijke kenmerken gebieden aan die hiervoor kansrijk zijn. De taakstelling voor de provincie Limburg is in totaal 95,5 MW.

Provinciaal Omgevingsplan Limburg

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is op zorgvuldige wijze een aantal voorkeursgebieden voor de concentratie van windparken (alsook uitsluitingsgebieden) aangewezen. Het POL schetst het beleid van de provincie Limburg. Hierin sluit de provincie zich aan bij de doelstellingen uit het Nationaal Energieakkoord van 14% hernieuwbare energie in 2020. Dit vraagt om een ingrijpende transitie die bestaat uit energiebesparing, toename van het aandeel duurzame (=hernieuwbare) energie en een flexibilisering van het netwerk. De provincie wil dat deze transitie lokaal en regionaal opgepakt wordt en daarmee zo veel mogelijk bijdraagt aan de Limburgse economie.

Voor deze grote uitdaging dienen alle mogelijkheden overwogen te worden, uiteindelijk zal een combinatie van verschillende energievormen nodig zijn. Voor windenergie zijn er wel doelstellingen vastgesteld. Deze komen voort uit afspraken tussen het IPO en het Rijk. Limburg is verantwoordelijk voor het realiseren van minimaal 95,5 MW opgesteld windvermogen in 2020. In 2016 was dit 17,5 MW, er valt dus nog veel te doen.

De provincie wil het maatschappelijke effect van windenergie maximaliseren door participatie van belanghebbenden in het planproces en de realisatie van windturbines. Burgers, grondeigenaren en ondernemers die nabij windturbines wonen of ondernemen zullen in staat worden gesteld om te profiteren van de opbrengsten. De gemeenten nemen het voortouw om te komen tot ruimtelijke plannen om de plaatsing van windturbines mogelijk te maken. De provincie heeft ook voorkeursgebieden voor windenergie aangewezen. Holtum-Noord is een van deze voorkeurslocaties van de provincie, omdat zij vinden dat grote industrieterreinen zich goed lenen voor windparken. Een windpark bestaat uit minimaal drie turbines, bij voorkeur in lijnopstelling.

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Ook de gemeente Sittard-Geleen zet in op energiebesparing en opwek van duurzame energie om haar CO₂-uitstoot te verminderen. Sittard-Geleen gaat voor de zogenaamde 20/20/20 klimaatdoelstelling: in 2020 moet een energiebesparing van 20% en een aandeel van 20% duurzame energie in het verbruik gerealiseerd worden. Op lange termijn is totale energieneutraliteit de ambitie. Ten tijde dat de Omgevingsvisie opgesteld is (2016) heeft de gemeente 3% energiebesparing gerealiseerd en werd 5% duurzaam opgewekt. De gemeente gaat uit van de realisatie van Het Groene Net en windturbines op Holtum-Noord om tot 16% duurzame energie te komen in 2020. Over hoe de resterende 4% opgewekt moet worden heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Het is dus van belang dat de windturbines op Holtum-Noord gerealiseerd worden, zodat de gemeente haar doelstellingen voor zover mogelijk kan halen.

Het aantal aanvaringsslachtoffers per turbine onder vogels ligt met een schatting van circa 15 vogels per turbine per jaar relatief ruim onder het Nederlandse gemiddelde van twintig vogelslachtoffers. Ten aanzien van de te verwachten slachtoffers onder vleermuizen worden er maximaal 9 slachtoffers per jaar (gewone dwergvleermuizen) verwacht. Het projectgebied is op basis van een groot aantal aspecten een geschikte locatie.

Conclusie

Voor het voorgestelde initiatief bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

Volksgezondheid en de openbare veiligheid

Windpark Holtum/Noord zal bijdragen aan een groter aanbod van duurzaam opgewekte energie en daarmee aan het terugbrengen van de klimaatverandering. Door klimaatverandering kan de openbare veiligheid en volksgezondheid in gevaar komen.

Hierbij kan worden gedacht aan zeespiegelstijging met risico op overstroming, langere droogteperiodes, bedreiging van de zoetwatervoorziening, verandering van aanwezigheid infectieziekten, en het voorkomen van extreme hitte en koude.

Door minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen kan de klimaatverandering worden beperkt en vertraagd. Verder wordt een belangrijk deel van de huidige elektriciteitsvoorziening geleverd door centrales die voor hun productie afhankelijk zijn van koeling door middel van koelwater uit de grote rivieren. Verwacht wordt dat ten gevolge van klimaatverandering de beschikbaarheid van koelwater en daarmee de elektriciteitsproductie in bepaalde perioden sterk zal afnemen. De oorzaken hiervan zijn gelegen in hogere watertemperaturen waardoor minder koelwater mag worden geloosd, specifiek gedurende hittegolven.

Door inzet van hernieuwbare energie kan voorts de luchtkwaliteit verbeteren, omdat bij de productie van elektriciteit geen emissies vrijkomen welke schadelijk zijn voor de volksgezondheid en welke bijdragen aan klimaatverandering. Naast de bijdrage aan het beperken van klimaatverandering en het verbeteren van de luchtkwaliteit, is het belang van hernieuwbare energie, windenergie, gelegen in het verminderen van de afhankelijkheid van brandstoffen uit politiek instabiele regio's.

Conclusie

Deze openbare veiligheids- en gezondheidsbelangen, die in paragraaf 3.1 Wnb (Vogelrichtlijnsoorten) worden bedoeld, wegen in dit geval zwaarder dan het ecologisch belang (dat is gediend met het voorkomen van aanvaringsslachtoffers onder exemplaren van de 50 betrokken Vogelrichtlijnsoorten).

Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Klimaatverandering kan eveneens leiden tot belangrijke economische schade: vermindering van de beroepsscheepvaart, verandering van productieomstandigheden, verzilting ten gevolge van een hogere zeespiegel en bedreiging van de energievoorziening. De bijdrage van windpark Holtum-Noord aan het beperken van deze schade is van groot openbaar belang.

Door de overheid is namelijk de ambitie vastgelegd om in het jaar 2020 14 procent van de jaarlijkse energiebehoefte te verkrijgen uit hernieuwbare energiebronnen. Dit volgt mede uit de (bindende) Richtlijn hernieuwbare energie. Ten aanzien van de betreffende bronnen valt te denken aan windenergie (windturbines), zonne-energie (zonnepanelen), biomassa (vergisting), bodem (aardwarmte) en water(kracht). Deze voorgenomen duurzame ontwikkeling en doelstelling zal de komende jaren (groten)deels worden toegeschreven aan windenergie, aangezien dit in Nederland een doelmatige wijze is om hernieuwbare energie te produceren. Bovendien gelden de overwegingen die hierboven met betrekking tot volksgezondheid en openbare veiligheid zijn beschreven ook voor de in de aanvraag genoemde vleermuissoort.

Conclusie

Deze openbare belangen, die in paragraaf 3.2 Wnb (Habitatrichtlijnsoorten) worden bedoeld, wegen in dit geval zwaarder dan het ecologisch belang (het voorkomen van aanvaringsslachtoffers onder exemplaren van de in deze aanvraag genoemde vleermuissoorten).

4.3.3 Staat van instandhouding

Vogelsoorten

Om na te gaan welke vogelsoorten in potentie in het plangebied voor kunnen komen en daarmee aanvaringslachtoffers kunnen worden, is de volledige lijst van alle ooit in Nederland waargenomen vogelsoorten van de Dutch Birding Association gebruikt. Deze bevat naast alle stand- en trekvogels ook dwaalgasten en incidenteel voorkomende soorten, in totaal 523 soorten. De laatste twee groepen zijn uit de lijst verwijderd; de kans dat een dwaalgast slachtoffer wordt van een aanvaring in het windpark Holtum-Noord is verwaarloosbaar. Dit betreft 236 soorten, die van de lijst worden verwijderd. Dit resulteert in een lijst van 287 vogelsoorten waarvan het aannemelijk is dat deze talrijk genoeg zijn om in Nederland het slachtoffer te worden van een aanvaring met een windturbine.

In de tweede stap zijn alle soorten verwijderd welke niet of slechts incidenteel in het windpark voorkomen. Hierbij is gelet op habitateisen, de verspreiding in Nederland, de status en het gedrag. Deze selectie is gemaakt met behulp van de gegevens op de websites van de Vogelbescherming, SOVON en www.vogelatlas.nl. Als voorbeeld kan de zwarte zee-eend gegeven worden. Dit is een typische kustbewoner die voornamelijk op zout water en sporadisch in zoete wateren aan de kust wordt aangetroffen. In het binnenland wordt de soort niet waargenomen. Het voorkomen van de zwarte zee-eend in het windpark Holtum-Noord is dan ook uitgesloten. In totaal vallen in deze stap nogmaals 109 soorten af.

Wat overblijft is een selectie van 178 soorten. Per soort is vervolgens beoordeeld of deze binnen het windpark kan voorkomen en of zij binding hebben met het plangebied. Hierbij is rekening gehouden met de frequentie van voorkomen. Voor soorten die in het verleden hooguit incidenteel zijn waargenomen, is op basis van expert judgement beoordeeld of ze van de lijst worden verwijderd of voor verdere beoordeling worden meegenomen. Dit resulteert in nogmaals 128 afvallers.

In totaal blijven er 50 vogelsoorten over waarbij 1 of meer aanvaringslachtoffers per jaar zijn voorzien voor de broed- en/of overwinteringspopulatie. Deze groep bestaat uit soorten die het plangebied tijdens de trek passeren en uit soorten die een duidelijke binding met het plangebied hebben.

Op basis van de genoemde onderzoeken, de aanwezige soorten en de locatie, afmetingen en configuratie van het windpark, is beoordeeld dat er in een worst-case scenario sprake is van maximaal 15 slachtoffers per turbine per jaar. Voor het totale windpark gaat het om maximaal 45 vogelslachtoffers per jaar.

Bovenstaande inschatting betreft een worst-case scenario en het werkelijk aantal jaarlijkse slachtoffers ligt waarschijnlijk een stuk lager. Dit wordt mede veroorzaakt door de achtergrondverlichting van het bedrijventerrein en de haven van Holtum-Noord, waardoor de windturbines 's nachts deels zichtbaar zijn. Het gaat bij aanvaringen met name om vogels die onbekend zijn met de omgeving, zoals vogels op seizoenstrek of onervaren jonge vogels in de nazomer.

Om te kunnen beoordelen of de geprognoseerde aantallen slachtoffers de werkelijkheid benaderen dienen er monitoringsgegevens overgelegd te worden. Hiertoe zijn er in hoofdstuk 2 nadere voorschriften opgelegd.

Vleermuizen (gewone dwergvleermuis)

Voor de windturbines bij Holtum wordt uitgegaan van maximaal 3 aanvaringslachtoffers per turbine per jaar, op basis van literatuuronderzoek en de vastgestelde activiteit in de nabijheid van de

windturbines. Bij windpark Holtum-Noord was in de directe omgeving van de beoogde turbinelocaties, in vergelijking tot vergelijkbare onderzoekslocaties elders in Nederland, sprake van een lage mate aan vleermuisactiviteit waarmee 3 slachtoffers een worst case zal zijn.

Samengevat wordt voor de drie voorziene windturbines nabij Holtum aangenomen dat jaarlijks 9 vleermuizen aanvaringslachtoffer worden.

Uit de berekeningen blijkt dat voor alle vleermuissoorten geldt dat de voorspelde sterfte onder de 1%-mortaliteitsnorm ligt. Een effect van het windpark op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de betreffende vleermuissoorten is dan ook uitgesloten.

Om te kunnen beoordelen of de geprognoseerde aantallen slachtoffers de werkelijkheid benaderen dienen er monitoringsgegevens overgelegd te worden. Hiertoe zijn er in hoofdstuk 2 nadere voorschriften opgelegd.

4.4 Conclusie

4.4.1 50 Vogelrichtlijnsoorten - art. 3.1, lid 1, Wnb

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Vogelrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de 50 in hoofdstuk 1 genoemde soorten voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepaling als opgenomen in artikel 3.1, lid 1, Wnb.

4.4.2 1 vleermuissoort - art. 3.5, lid 1, Wnb

Voorts biedt het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten ten aanzien van de genoemde vleermuissoort voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepaling als opgenomen in artikel 3.5, lid 1, Wnb.

4.4.3 Overige en zorgplicht

Het is mogelijk dat in het projectgebied andere, dan uit onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1 en/of paragraaf 3.2 Wnb en/of paragraaf 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.